

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОВЕДІНКОВА ЕКОНОМІКА»

Галузь знань			28«Публічне управління та адміністрування»			Освітній рівень	бакалавр		Мова викладання
Спеціальність			281 «Публічне управління та адміністрування»			Семестр	3		українська
Освітньо-професійна програма			Публічне управління та адміністрування			Статус	вибіркова		
Факультет			Економіки і менеджменту			Кафедра	Менеджмент		
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:						
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю	
	3	90	15	-	30	-	75	залік	

ВИКЛАДАЧІ

Контактна інформація для зв'язку з викладачем: - місцезнаходження робочого місця викладача : ДДМА, II корпус, кафедра «Менеджмент», ауд. 2426;
- робочий телефон: 062-641-68-85, menegment2426@gmail.com, managment@dgma.donetsk.ua; Дні занять та консультацій: за поточним розкладом

Шевченко Олена Олександрівна

Доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту ДДМА.

Досвід роботи – 22 р.

Автор понад 100 наукових та навчально-методичних праць, в тому числі: 4 статей у базах Scopus та Web of Science, 2 навчальних посібників з грифом МОНУ, 8 монографій з актуальних проблем економіки та управління.

Провідний лектор з дисциплін: «Адміністрування публічних послуг», «Економіка публічного сектору», «Світова економіка», «Фінансове забезпечення спроможності територіальних громад», «Теоретичні моделі економічних та соціальних процесів», «Мікро- та макроекономіка», «Міське самоврядування», «Державна політика соціального захисту та соціального забезпечення», «Історія економічної думки».

E - mail: cpk_ddma@ukr.net;

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	1. Економіка публічного сектору. 2. Муніципальна економіка. 3. Соціологія
Освітні компоненти для яких є базовою	Кваліфікаційна робота бакалавра

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft-skills/Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills/Спеціальні (фахові) компетенції
ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації ЗК6. Здатність працювати в команді ЗК7. Здатність планувати та управляти часом ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності)	СК1 - Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів СК2 - Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів СК3 - Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки СК4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ. СК5. Здатність використовувати систему електронного документообігу СК6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій СК7 - Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати СК9 - Здатність впроваджувати інноваційні технології СК10 - Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування СК11 - Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

- ПРН 1.** Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства
- ПРН 8.** Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень
- ПРН 11.** Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
- ПРН 12.** Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анотація	Навчальна дисципліна «Поведінкова економіка» є однією із вибіркових складових комплексної підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Завдання дисципліни: вивчення теоретичних положень поведінкової та експериментальної економіки; засвоєння правил, принципів, оволодіння інструментами та методами дослідження впливу поведінкових факторів на прийняття економічних рішень; удосконалення вмінь та навичок застосування поведінкових моделей у розвитку економічних відносин та управлінні економічними суб'єктами.

Мета	Набуття здобувачами вищої освіти компетентностей у сфері теорії та практики поведінкової економіки, розуміння поведінкових закономірностей та їх впливу на перебіг економічних процесів, формування на цій основі професійних компетентностей у сфері прийняття економічних рішень.
Формат та методи навчання	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – екзамен (очний, дистанційний формат)
«Правил а гри» 	- Курс передбачає роботу в колективі. - Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Політика щодо дедлайнів та перескладання - Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. - Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. - Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. - Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. - Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з поважної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті. - За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів. Політика академічної доброчесності - Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Поведінкова економіка в системі економічних наук	Практичне заняття 1, 2	Обмеження раціональної економічної моделі (вхідний контроль)	Самостійна робота	Потреби розвитку сучасної теорії економічної поведінки
Лекція 2	Психофізіологічні основи поведінки та нейроекономіка.	Практичне заняття 3, 4	Нейропсихологія економічної поведінки (діалог-пояснення, усне опитування)		Забезпечення якісного функціонування мозкових структур
Лекція 3	Когнітивні процеси в регуляції поведінки. Психологія прийняття рішень в економіці	Практичне заняття 5, 6	Оцінка когнітивних процесів (діалог-пояснення, групова дискусія, тестування)		Індивідуальний план розвитку когнітивних процесів.
Лекція 4	Внутрішня мотивація та механізми підтримки діяльності	Практичне заняття 7, 8	Динаміка уподобань при прийнятті рішень (діалог-пояснення, групова дискусія)		Аналіз динаміки ієрархії критеріїв
Лекція 5	Прийняття рішень в умовах ризику	Практичне заняття 9, 10	Прийняття рішень в умовах ризику (діалог-пояснення, тестування)		Ефекти ризикованого вибору
Лекція 6	Міжчасовий вибір та фреймінг	Практичне заняття 11, 12	Міжчасовий вибір та фреймінг (діалог-пояснення, групова дискусія)		Виявлення лінгвістичних фреймів рекламного тексту
Лекція 7	Евристики в прийнятті економічних рішень.	Практичне заняття 13,	Евристика та аномалії: основні види (діалог-пояснення, групове рішення кейсів, тестування)		Аналіз евристик в економічних рішеннях. Аналіз аномалій в економічній поведінці

	Аномалії в економічній поведінці	14		
Лекція 8	Соціальні аспекти економічної поведінки	Практичне заняття 15	Економічні фактори спільної діяльності (реферат)	Моделі кооперативної поведінки. Уникнення нерівності. Функція Фера-Шмідта. Взаємність. Парадокс Тітмуса.
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ				
Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних робіт: Googledocs, Googleanalytics, GoogleTrends - проведення та оцінка досліджень; HohliBuilder, GoogleCharts, Vizualize-онлайн сервіси для створення інфографіки; Microsoft PowerPoint – візуалізація даних Microsoft Power BI – аналітика та візуалізація даних Ноутбук ASUS X200M (IntelPentium III Xeon 2166 GHz RAM 2ГБ, мультимедійний бізнес-проектор Epson EB-X92, мультимедійний проектор unic UC28, OpenOffice.org 4.1.7, Googledocs,Internet-браузер GoogleChrome 85.04183.121 Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран; Доступ до матеріалів дистанційного навчання і контролю Moodle з цього курсу можна знайти за посиланням: http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=906				

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література	1. Кас Санстейн, Річард Талер. Поштовх. Як допомогти людям зробити правильний вибір», «Наш формат», 2017 рік 2. Джордж Акерлоф, Роберт Шиллер. Фішинг. Хто і як маніпулює вашим вибором. «Наш формат», 2017 рік 3. Деніел Канеман. Мислення швидко й повільне , «Наш формат», 2017 рік 4. Річард Талер. Поведінкова економіка. Чому люди діють ірраціонально і як отримати з цього вигоду. Наш формат, 2021. 464 с.	Додаткові джерела	Інформаційні ресурси 1. European Business Association. URL: https://eba.com.ua 2. Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua 3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/ 4. Освітня онлайн-платформа Skillbox. URL: https://skillbox.com.ua

СИСТЕМА ОЦІНКИ

Накопичування балів з навчальної дисципліни		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок,що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивчені інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивчені питань,що відносяться до дисципліни,яка вивчається.
Тестування 1	5	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивчені дисципліни
Тестування 2	5				Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
Тестування 3	10	75 - 80	C		Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
Реферат	10				Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
Самостійна робота	15	65 - 74	D	задовільно	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивчені дисципліни
Індивідуальне завдання	10	55 - 64	E		незадовільно
Модульна контрольна робота	25	30 - 54	FX		
Колоквіум	20	0 - 29	F		

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Види навчальної роботи	Розподіл між навчальними тижнями															Сума балів	3 4 5
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Методи контролю	ВК		Т1	ГР	Т2		Т3	Р		СР	ГР	ІЗ	ГР	МКР	К	100	
Всього балів на тиждень			5		5		10	10		15		10		25	20		
Модулі.	●-----●-----●М																

ВК – вхідний контроль; Т – тестування; ГР – групова робота; СР – самостійна робота; ІЗ – індивідуальне завдання; МКР – модульна контрольна робота; К – колоквіум, Р - реферат

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Опитування з приводу оцінювання якості викладання дисципліни «Місьцеве самоврядування»

можна знайти за посиланням: <https://docs.google.com/forms/d/1lOerl4TDq2-TJOzUlstgvwinWh3vQlSoFmx6uMkzxrQ/edit>

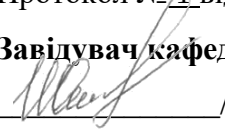
Результати опитування можна знайти за посиланням: <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=906>

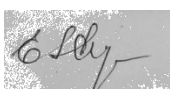
Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри Менеджмент

Протокол № 1 від 29.08. 2022

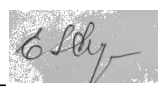
Завідувач кафедри:

 /Фоміченко І.П./

Розробник:

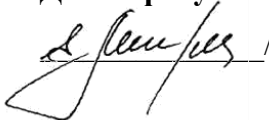
 /Шевченко О.О./

Гарант освітньої програми:

 /Шевченко О.О./

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан факультету:

 /Мироненко Є.В./

